

ACC. N:R M. 12180:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Svar på frågelistan L. U. F. 86.

Då min far Viktor Svensson växte upp an-
vände man matskedar av trä. I rikare
hem hade man dock skedar av horn.
Min far var 15 år gammal på 1880 talet
hade man avlagt träskedarna och an-
vände nu hornskedar även i vanliga
hem. Hornskedarna var lättare att
hålla rena än skedar av trä. Även
sedan hornskedar kom i bruk hade
man träskedar till att arbeta smöret
med då man kärnat. Var och en hus-
hållare hade sin särskilda sked
egenhändig genom bokstav, inskuret i
skedskäftet. Skedarna förvarades i
bordlådan som fanns i matbordet.
I fars hem dishesades skedarna i en
bunke sk: "desoke bangke".

Kyf. 86

1

(7 gammal tid borde rengöringen ha
gått till på så sätt att var och en
torkade av sin sked efter måltiden
med handen eller mot "träjammen".
Tren sk: "fällkniv" medfördes av
arbetarkarlarna då de dagverkade.
Min faras mormor lär ha haft trägaffla.
Andra föremål av horn var: doror
sk: "koendosa", krutkon, fjälsterhorn
sk: "fjällesen", vänskedsbrokar samt
kammor.
Hornskedar och andra föremål av
horn tillverkades och försålles av en
gubbe kallad "sjeapettan". "Han jore
granna gsa sjeä ä äta mä".
Petter bodde i Hamneda socken i en
morskant, borta från allt vad civi-
lisation hette. Då Petter och hans

gumma ej kunde trivas tillsammans
flyttade Petter ännu längre ut i mossen
och bodade sig i en jordkajja på en li-
ten skogä kallad "storä".

Denne Petter ägnade sig mycket åt
hornarbeten. En del beställare följde honom
med sig till Petter.

Skedarna såldes i halvdussin och dus-
sinnis.

Petter delade sin tid mellan hornar-
beten och stenarbete. Om vintern gjorde
han hornsaker och om sommaren
sysslade han med stenarbetena.

Petter dog för omkring 60 år sedan, men
hans minne lever kvar, och i ett och
annat hem finnes ännu skedar av
horn, väl ej i bruk, men minnande
om gamla tidens förhållanden, seder och bruk.